

Examen VMBO-GL en TL
2009

tijdvak 2
maandag 22 juni
13.30 - 15.30 uur

Nederlands CSE GL en TL

Bij dit examen horen een bijlage en een uitwerkbijlage.

Beantwoord alle vragen en maak alle opdrachten in de uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit 26 vragen, een samenvattingsopdracht en een schrijfopdracht.
Voor dit examen zijn maximaal 49 punten te behalen.
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Tekst 1

- 1p 1 Hoe wordt het onderwerp van de tekst in alinea 1 ingeleid?
- A met een korte geschiedenis van het onderwerp
  - B met een korte samenvatting vooraf
  - C met een mening van een deskundige over het onderwerp
  - D met een voorbeeld van het onderwerp van de tekst

Gebruik onderstaande informatie voor het beantwoorden van de vragen 2 en 3.

We kunnen de tekst verdelen in zes delen:

Deel 1: alinea 1

Deel 2: alinea's 2 en 3

Deel 3: alinea 4

Deel 4: alinea's 5 en 6

Deel 5: alinea's 7 en 8

Deel 6: alinea's 9 en 10

- 1p 2 Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van deel 2 (alinea's 2 en 3)?
- A Invloed gemeenten
  - B Kantoortorens als kunst
  - C Ondoordacht bouwen
  - D Oorzaken hoogbouw
- 1p 3 Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van deel 4 (alinea's 5 en 6)?
- A Leeftijd bewoners
  - B Plaats buiten de stad
  - C Prijs hoogbouwwoning
  - D Wonen in hoogbouw
- 1p 4 De Stichting 'Hoogbouw' is van alle Nederlandse instellingen die in de tekst genoemd worden, het meest een voorstander van wolkenkrabbers.
→ Citeer de zin uit de tekst waaruit dat het duidelijkste blijkt.
- 1p 5 In de regels 36 tot en met 39 zegt Vercouteren: "Veel steden kampen met voortdurende leegstand op hun kantorenmarkt. En toch worden er kantoortorens gebouwd."
→ In welke alinea wordt het duidelijkste voorbeeld daarvan genoemd?
- 1p 6 In dit artikel laat de schrijver een aantal deskundigen aan het woord. Hoe gebruikt hij hun uitspraken in zijn artikel?
- A Hij gebruikt ze alleen om zijn eigen mening te bevestigen.
  - B Hij geeft aan dat hij soms twijfelt aan de juistheid van hun uitspraken.
  - C Hij geeft ze weer zonder verder commentaar.
  - D Hij zegt ronduit dat hij het oneens is met hun uitspraken.

- 1p 7 Wat is in de meeste buitenlandse steden, zoals New York en Hong Kong, de reden om enorme wolkenkrabbers te bouwen?
Gebruik niet meer dan 10 woorden voor je antwoord.
- 1p 8 Noem één reden waarom sommige Nederlandse bedrijven zo graag hun kantoor in een wolkenkrabber willen hebben.
Gebruik niet meer dan 15 woorden voor je antwoord.
- 1p 9 Wonen in het centrum van een stad wordt steeds populairder.
→ Welke reden noemt de tekst daarvoor?
Gebruik niet meer dan 15 woorden voor je antwoord.
- 1p 10 Wat is het belangrijkste doel van de schrijver met deze tekst?
De schrijver wil
A de lezer duidelijk maken dat het uit de hand loopt met de hoogbouw.
B de lezer informeren over de toenemende hoogbouw.
C de lezer oproepen tot verzet tegen de hoogbouw in Nederland.
D de lezer overtuigen van het nut van hoogbouw.
- 1p 11 Welke zin geeft het beste de hoofdgedachte van deze tekst weer?
A Dat het aantal wolkenkrabbers in Nederland toeneemt, komt door de wensen van gemeenten, bedrijven en burgers.
B De hoogbouw in Nederland richt zich vooral op de kantoorfunctie en nauwelijks op de woonfunctie.
C Het imago van de hoogbouw in Nederland was altijd al slecht en dat imago wordt nog steeds slechter.
D Nederland heeft zeker een paar leuke voorbeelden van hoogbouw, maar voor echte wolkenkrabbers moet je toch wel in het buitenland zijn.

Tekst 2

- 10p 12 **Samenvattingsopdracht**
Vat de tekst 'Mobiele achtervolging' samen in maximaal 150 woorden.
Besteed in je samenvatting aandacht aan de volgende punten:
- 1 drie manieren om misdrijven op te lossen met behulp van mobieltjes
  - 2 het aantal keren dat Justitie telecomgegevens opvraagt bij providers
  - 3 de twee verplichtingen van providers bij verzoeken om informatie
  - 4 de mening van Van den Herik over het schenden van privacy door sms-jes van de overheid
  - 5 de twee ontwikkelingen die Van den Herik voorziet bij overheidsinformatie via sms
  - 6 de ontwikkeling die Van den Herik voorziet bij het gebruik van belgegevens voor het oplossen van misdrijven.

Maak er een samenhangend geheel van. Gebruik geen telegramstijl. Tel het aantal woorden en noteer dat onder je samenvatting. Zet de titel erboven.

Tekst 3

- 1p 13 Waarom staat “Verse groenten verliezen hun vitamines” links en de andere tekst meer naar rechts?
De verdeling over links en rechts
A maakt het gebruik van grotere letters mogelijk.
B maakt meer ruimte vrij voor de afbeelding.
C past beter bij de afbeelding eronder.
D past beter bij de verdeling van licht en donker op de bladzijde.
- 1p 14 De advertentie bestaat uit een tekst en een foto. Welk verband is er tussen tekst en foto?
De foto
A beeldt de tekst uit.
B is nodig om de tekst te begrijpen.
C voegt nieuwe informatie aan de tekst toe.
D zwakt de tekst af.
- 1p 15 Voor welk soort consumenten is deze advertentie vooral bedoeld?
voor de consument
A die alleen groenten eet en geen vlees
B die altijd diepvriesgroenten van een ander merk koopt
C die een hekel heeft aan het eten van groente
D die het verschil tussen verse groente en diepvriesgroente niet goed kent
- 1p 16 Wat is het belangrijkste doel van deze advertentie?
A aansporen tot kopen
B gevoelens uitspreken
C informeren over voeding
D waarschuwen voor gevaren

Tekst 4

- 1p 17 Op welke manier probeert de schrijfster in de eerste alinea de aandacht van de lezer te trekken?
A Ze geeft haar eigen mening over het behandelde probleem.
B Ze noemt een aantal kanten van het onderwerp van de tekst.
C Ze vermeldt de aanleiding voor het schrijven van dit artikel.
D Ze zet de belangrijkste conclusie van haar artikel voorop.

Gebruik onderstaande informatie voor het beantwoorden van de vragen 18 tot en met 20.

Je kunt dit artikel verdelen in vijf delen.

Deel 1: alinea 1

Deel 2: alinea's 2 en 3

Deel 3: alinea 4

Deel 4: alinea's 5 en 6

Deel 5: alinea's 7 en 8

- 1p **18** Met welk kopje kun je de inhoud van deel 2 (alinea's 2 en 3) het beste weergeven?
- A** Bellende ouders
  - B** Contact met thuis
  - C** Driedaags schoolreisje
  - D** Groep acht
- 1p **19** Met welk kopje kun je de inhoud van deel 3 (alinea 4) het beste weergeven?
- A** Bange ouders
  - B** Begeleiding
  - C** Tweede klassen
  - D** Zelf problemen oplossen
- 1p **20** Met welk kopje kun je de inhoud van deel 5 (alinea's 7 en 8) het beste weergeven?
- A** Docenten krijgen geen slaap
  - B** Mobieltjes passen niet bij een kamp
  - C** Ouders bellen op
  - D** School straft streng
- 1p **21** Welke reden geeft Nicoline van Nieuwkerk in alinea 5 voor haar mening, dat het gebruik van een mobieltje niet op een schoolkamp thuishoort?
Gebruik niet meer dan 15 woorden voor je antwoord.
- 1p **22** De schrijfster wil een probleem duidelijk maken.
Op welke manier doet zij dat?
- A** door de aanpak van jonge en oude docenten met elkaar te vergelijken
  - B** door de problemen van nu te vergelijken met de problemen van vroeger
  - C** door voor- en nadelen van maatregelen te laten zien
  - D** door voorbeelden van het probleem te beschrijven

- 1p **23** Er zijn overeenkomsten en verschillen tussen de beschreven schoolkampen, leerlingen en schooltypen.
Waarop legt de schrijfster de nadruk?
- A** op de overeenkomst tussen alle schoolkampen van alle schooltypen
  - B** op de overeenkomst tussen ouders van basisschoolleerlingen en middelbare scholieren
  - C** op het verschil tussen jonge en oudere kinderen
  - D** op het verschil tussen ouders en kinderen uit Amsterdam en de rest van Nederland
- 1p **24** Welke reden heeft het St. Ignatiusgymnasium (alineas 7 en 8) om extra tevreden te zijn over het verbieden van mobieltjes?
- A** De leerlingen bleken achteraf ook zonder hun mobieltje te kunnen.
  - B** De ouders vonden het wel rustig dat de kinderen een week van huis waren.
  - C** De resultaten van de lessen tijdens het schoolkamp waren heel goed.
  - D** Het gevoel voor sportiviteit is toegenomen door het kamp.
- 1p **25** Wat is het belangrijkste doel van de schrijfster met deze tekst?
- A** amuseren
  - B** informeren
  - C** instrueren
  - D** overtuigen
- 1p **26** Een schrijfster kan gebruik maken van:
- 1 feiten
  - 2 de eigen mening
  - 3 de mening van anderen.
- Waarvan maakt de schrijfster van deze tekst gebruik?
- A** alleen van 1 en 2
  - B** alleen van 1 en 3
  - C** alleen van 2 en 3
  - D** van 1, 2 en 3
- 1p **27** Wat is de hoofdgedachte van de tekst “Op schoolkamp gaan er géén mobieltjes mee”?
- A** De discipline op schoolkampen was vroeger veel beter dan nu, omdat de leerlingen vroeger nog geen mobiele telefoons hadden.
  - B** Docenten hebben een hekel aan het gebruik van mobieltjes op schoolkampen, omdat leerlingen en docenten daardoor niet tot rust komen.
  - C** Ouders proberen de gang van zaken tijdens schoolkampen te beïnvloeden door steeds over allerlei onderwerpen met hun kinderen te bellen.
  - D** Steeds meer scholen verbieden het gebruik van mobieltjes tijdens schoolkampen, omdat het programma er schade door ondervindt.

Schrijfofdracht

Verplaats je in de volgende situatie. Op jouw school is een rel geweest rond het gebruik van mobieltjes. In een klas hebben leerlingen een docent uitgedaagd. Hij is daarop boos geworden. De leerlingen hebben zijn boze reactie met een paar mobieltjes op film opgenomen. Zij hebben die filmpjes samengevoegd en vervolgens op een internetsite gezet. De schooldirectie heeft daarop de drie betrokken leerlingen van school gestuurd.

Het incident zorgt voor veel beroering op school. Veel docenten willen het gebruik van mobieltjes op school sterk beperken. Veel leerlingen en ook veel ouders zijn daartegen. Jij woont een gezamenlijke bijeenkomst van de ouderraad en de leerlingenraad bij, waar gediscussieerd wordt over het gebruik van mobieltjes op school en tijdens schoolkampen. Verschillende ouders vinden het prettig dat leerlingen naar huis kunnen bellen als ze bijvoorbeeld ziek zijn. Maar een andere ouder denkt, dat het voortdurende gebel tijdens een schoolkamp het idee van samenwerken in een groep doorbreekt. Verder komt het feit ter sprake dat bij diverse leerlingen de afgelopen periode het mobieltje is gestolen. Ook de vaak onverwacht hoge rekeningen worden genoemd. Tot slot geven verschillende ouders aan dat het steeds vaker niet meer blijft bij bellen en sms-en. De mogelijkheid om allerlei filmpjes te verspreiden wordt aangehaald. Enkele leerlingen noemen ook het feit dat klasgenoten last hebben gehad van pesterijen via hun gsm.

Ook in jouw eigen klas wordt over het voorval gepraat. De meeste leerlingen keuren de film af. De klas besluit een artikel over het onderwerp "Mobieltjes" naar de schoolkrant te sturen. Jij krijgt de opdracht dat artikel te schrijven.

13p **28 Opdracht: een artikel voor de schoolkrant**

Je geeft een beschrijving van het incident met de boze docent. Je laat merken wat je ervan vindt. Je noemt een reden voor je mening. Je noemt twee voordelen van het gebruik van mobieltjes op school of bij activiteiten die met school te maken hebben, zoals schoolkampen. Je noemt ook twee nadelen. Tot slot geef je je eigen mening over het gebruik van mobieltjes op school of tijdens schoolactiviteiten en de reden die je voor die mening hebt.

De gegevens voor het artikel mag je overnemen uit wat er hierboven over de bijeenkomst en het gesprek in de klas is vermeld, maar je mag ook je eigen ervaringen en opvattingen gebruiken.

Je zet een passende titel boven het stuk en je zet je naam en je klas eronder.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.